

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 16. november 2000 šte. 46 (3092) • letnik 55 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Navezava stikov v EU za manjšine pomembna

Od ponedeljka do srede tega tedna se je delegacija Narodnega sveta koroških Slovencev pod vodstvom predsednika Bernarda Sadovnika nahajala v Bruslju in se pri tem pogovarjala z eujejskimi in drugimi manjšinskimi organi. Obiskala je kabineta evropskega komisarja Verheugna ter komisarke za vprašanja obrobni skupin, Grkinje Diamante Poulou, z obema imenovanima pa se ni srečala. Obisk v kabinetu Pouloujeve je potrdil, da so manjšinska vprašanja v EU raztrošena na številne urade, ni pa ustanove, ki bi bila središčno pristojna za to tematiko.

V kabinetu Verheugna so povedali, da se pogajanja s Slovenijo razvijajo zelo dobro. V Bruslju zelo hvalijo njeno manjšinsko politiko, predvsem odnos do Romov.

V pogovoru s Slovenskim vestnikom je Sadovnik poudaril potrebo po skupnem nastopanju manjšin v Bruslju. Samotežno lobiranje da nič ne prinese, uspeh zagotavlja le manjšinska solidarnost. V ta projekt sodi predvsem koordinacija med posameznimi manjšinami v Evropi in njihovo politično nastopanje v Bruslju. Kajti v Bruslju se tudi dobro zavedajo, da trenutna manjšinska čarta EU ne ustreza potrebam narod-

nih skupnosti in da bo njihove pravice tudi na eujejski ravni treba na novo in jasno definirati.

Pomemben korak na tej poti bi bil lasten biro koroških Slovencev v Bruslju. Možna postojanka bi bil lahko biro dežele Koroške v Bruslju.

Druga, trenutno bolj realna, pa bi bila kooperacija z belgij-

skimi Nemci, ki pripravljajo lasten zastopstveni urad v Bruslju. Sadovnik je dejal, da so pripravljene koroškimi Slovincem nuditi prostore za biro. Obenem pa ta manjšina kaže tudi močno zanimanje za gospodarsko sodelovanje s koroškim prostorom.

F. W.

V Žvabeku so v ljudski šoli tudi letos izvedli medkulturni projekt, tokrat na zelo romantično temo »Sanje«. Otroci so risali in se ukvarjali z ročnimi deli in se ob delu spoznavali. Več o tem na strani 5.

france prešeren
kam?
kam?
osrednji koncert

MePZ »Podjuna«
MoPZ SPD
»Valentin Polanšek«
Radiški fantje
Godalni kvartet Feguš,
Maribor
VOX
Gabriel Lipuš
& band

Kulturni dom
Šentjakob
Nedelja
26. 11. 2000
14.30

Izbrana zastopnika Strokovnega pedagoškega združenja

Na pritožbo slovenskih organizacij glede sestava strokovne komisije za manjšinsko šolstvo je ministrstvo reagiralo in dodalo dve mesti za dvojezične učitelje oziroma za Stro-

kovno pedagoško združenje na Koroškem. V ponedeljek, 13. novembra 2000, je Strokovno pedagoško združenje na svoji seji izvolilo oba zastopnika za dunajsko ekspertno komisijo.

Dvojezične učitelje bosta potemtakem zastopala Danilo Katz, poslovodni podpredsednik SPZdr. in učitelj v Vogrčah, ter Franc Kukovica, ljudskošolski ravnatelj v pokoju, ki je sodeloval že v dveh ekspertnih komisijah.

Kukovica je bil tudi tisti ravnatelj, ki je s pomočjo staršev dosegel pri Ustavnem sodišču, da mora biti pouk tudi na četrti šolski stopnji dvojezičen.

Strokovno pedagoško združenje (SPZdr.) je medtem imenovanje članov javilo tudi obe organizaciji, ki je po mnenju združenja važen in če ne odločilen za uspešno zastopanje naše narodne skupnosti v ekspertni komisiji.

Vrhu tega je SPZdr sestavilo skupino zavzetih ravnateljev in učiteljev, ki bodo kot svetovalni tim podpirali zastopnika združenja. Strokovno pedagoško združenje bo vse dvojezične učitelje stalno obveščalo o poteku pogovorov v komisiji.

PREBLISK

■ Kako nekaznovano lahko blati vsakdo po časopisih, jemlje dobro ime in širi nacionalističnega duha, smo prebrali v nekem pismu bralcev v *Kleine Zeitung*. Pisec je napisal, da je bila oddaja o Podjuni zanič, ker je H. F. Mayer povedal, da so partizani prispevali svoj delež k osvoboditvi Avstrije.

Ko je gospod Schüssel pred nedavnem Izraelcem povedal, da je Avstrija bila prva žrtev nacizma, ni bilo nobenih ogorčenih protestov bralcev. Hja, dejstvo je, da so zavezniki (Rusi, Angleži in Američani) 1. novembra 1943 objavili t. i. Moskovsko deklaracijo, v kateri so izjavili tisto, na kar se Schüssel sklicuje. Da je resnica malce drugačna,

gospod Schüssel ne ve (hehe).

Ampak pisec zloveščega pisma bralcev piše, da so partizani ropali in morili in podobne klevete. Da je resnica malce drugačna, gospod pisec pisma ne ve (hehe). Da je bilo pod Hitlerjem umorjenih na milijone ljudi zaradi Hitlerje-

Kakor komu drago

vega režima, da so oropali milijone ljudi, ti ljudje ne vedo. In se mi ni za smejati, ampak za se zjokati. Dokler se bo tudi uradna Avstrija izogibala resnici, dokler se v šolah otroci ne bodo učili resnice tudi o vojnem času, bodo lahko pisuni naprej širili nacistično miselnost. S. W.

Slovensko planinsko društvo Slovenska prosvetna zveza vabita na predstavitev knjige

Na planine vleče me srce ...

v četrtek, 16. novembra, ob 18. uri v ORF-teatru v Celovcu, Sponheimerstr. 13

ter na slavnostno prireditev ob 100-letnici SPD ob 19. uri Slavnostni govornik dr. Matjaž Kmecl

Prisrčno vabljeni! Kulturni spored: Skupina »Pet in tri« in Radiški fantje

Maturantje Dvojezične trgovske akademije vabijo na

maturantski ples

v soboto, 18. novembra 2000, ob 20. uri

v Domu sindikatov v Celovcu, Bahnhofstraße 44

Za ples igra ansambel STOPAR iz Mengša in CARINTHIA BAND s pevko Ali Gaggl Predprodaja vstopnic pri maturantih

Prisrčno vabljeni!

filmski krožek „mladinski dom“ vabi na **FILMSKI VEČER**

v četrtek, 16. nov. 2000, ob 19:30 uri, v Mladinski dom, Mikschallee 4, Celovec

Sreček Kamera on
Očka Prevarano
Rasti odrasti Skarjice

Vsi prisrčno vabljeni

DUNAJSKA ŠOLSKA KOMISIJA

Bo tudi ta delovala po smernicah iz Koroške?

Nekaj kritičnih pripomb na račun nezadostnih priprav slovenskih osrednjih organizacij.

Približno štiri leta sem sodeloval v dveh dunajskih šolskih komisijah in si nabral precej izkušenj. Zaradi tega si dovolim povedati nekaj dejstev in misli v »poduk in vzetje na znanje« predvsem tistim našim, ki bodo soodločali v novi šolski komisiji. Pri zadržanju slovenskih »pogajalcev« se bojim nekoordiniranega, deloma neodgovornega nadaljevanja sestajanja, tokrat v šolski komisiji, v zadevi, za katero je Ustavno sodišče jasno ugotovilo protustavnost trenutne ureditve pouka.

Na osnovi dogajanja do začetka novembra 2000 pričakujem tole:

1. Kljub večkratnim opozorilom odgovorni predstavniki koroških Slovencev ministrice Gehrrejeve niso informirali o vseh potrebnih ukrepih (npr. povečati število jezikovnih ur na 10 ali 11) v povezavi z uvedbo dvojezičnosti na 4. šolski stopnji.

2. V slovenski javnosti in pri sestajanju s politiki ne zagovarjajo (dovolj odločno) izvedbe odločitve Ustavnega sodišča in se brigajo raje za druga področja, kar omogoča sum, izražen v točkah 12, 13 in 14.

3. Proti sopodpisniku »Platforme«, deželnemu šolskemu inšpektorju Albinu Palasserju, organizaciji nista stavili zahteve po uvedbi disciplinarnega postopka; človeku, ki je po svoji službeni dolžnosti dolžan zagovarjati dvojezično šolstvo po strokovni plati in pošteno, ne pa podpisati prikrite nemškonalne zahteve.

4. Pri učiteljih in učiteljicah, ki se spoznajo na delo v ljudski šoli, se niso pozanimali o pomembnosti dvojezičnosti za 4. šolsko stopnjo na dvojezičnih ljudskih šolah za dvig jezikovne kompetence k dvojezičnemu pouku prijavljenih otrok. Govorijo pa vsi o potrebi dviga jezikovnega znanja šolskih otrok.

5. Na od KOKS sklicanih posvetih z učitelstvom in tam stavljenih nekaterih važnih predlogov nikoli niso odgovorili in ne agirali. Svoje obljube niso izpolnili!

6. Od maja do konca oktobra 2000 ni bilo resnih ali nobenih priprav za delo v dunajski komisiji.

7. Trditve »pogajalske trojice« pa še koga, da bodo odslej padale odločitve v konsenzu z manjšino, bi le ti morali revidirati svoje stališče najpozneje po imenovanju nekvalificiranih ravnateljev za dvojezične šole.

8. Hvaljenje šolskega konsenza in pomirjevanje bralcev preko Našega tednika kot npr.: »Zdaj ni vzroka za vznemirjenost« (dr. P. Apovnik, NT 9. 6. 2000) in samo malo pozneje »ostri napadi« na deželnega glavarja, deloma od istih ljudi kot npr.: »...ogorčena zavrnitev postopanja deželne vlade«, »oster protest« (NT 30. 6. 2000), »Haider s svojo odločitvijo (nekvalificirani ravnatelji za dvojezične šole) ni ignoriral le pravnih pogojev, temveč tudi vsestransko hvaljeni šolski konsens« (NT 8. 9. 2000, Andrej Wakounig) ustvarja dezinformacijo javnosti in je velik razkorak med zaželenim (obljubljenim) in dejanskim dogajanjem ter deluje na bralce kot neresno zadržanje naših politikov.

9. Iz omenjenega sledi, da z uradniško mentaliteto in neobgljenim kazanjem na paragrafe ni mogoče politično agirati. Politiki bi moral vsaj to vedeti, da se v že odločeni zadevi (dvojezičnost za 4. šolsko stopnjo) ne sme pustiti z nič obvezujočimi obljubami zavesti v obravnavo celotne šolske problematike in tvegati izgubiti že pridobljeno ter morda celo poslabšati trenutno šolsko situacijo. Haiderjev namen nam je vendar popolnoma jasen – ustvariti protitež k razsodbi Ustavnega sodišča za pogajanja (zahtevo »Platforme« razumem kot ponovno vsiljevanje ponemčevalne utrakvistične ljudske šole), kjer ima besedo politika in ne strokovnost.

Za rešeno zadevo ni treba pogajanj, kar je ministrice Gehrrejeva pravilno razumela, ko je izdelala osnutek (5. maj 2000) za spremembo zakonodaje. Ta osnutek je uporabil (izrabil) Haider za sklic srečanja z ZSO, NSKS in EL ter našo »trojico« kmalu sijajno speljal na (oni trdijo, da ne) led.

10. Trditev o protiteži in speljavo zadeve v politične vode je potrjena tudi z imenovanjem skupin-članov dunajske komisije (komisija bo štela preko 20 oseb), proti kateremu se naši zelo nerodno branijo. Očitno so pri NSKS »zapriseženi« na pogovarjanje za vsako ceno, pri ZSO je situacija le malo boljša.

11. Da nam bo vodenje take politike prej ali slej padlo na glavo (v KOKS ne pričakujem dobrih priprav, vzklajevanja mnenj in dogovor o obvezujočem enotnem nastopanju slovenskih članov v komisiji) in povzročilo nepopravljivo škodo, mora po dobrem premisleku vsakdo dojeti.

12. Ker je pred približno dvema letoma trenutno pomemben slovenski funkcionar-uradnik zastopal in celo poskušal speljati mešetarjenje (še nekateri drugi nasprotniki pozitivne rešitve tožbe so dokazljivo znani): mi odstopimo od tožbe pri Ustavnem sodišču, za to dobimo milijon za glasbeno šolo. Obstaja možnost, da se to v nekaterih glavih ni pozabilo in naprej zasleduje. Celotni dosednji potek dogajanja malo kaže v to smer. Nečastnost take namere ni treba

posebej ocenjevati. Če bodo taki v komisiji ...? Verjetno bo treba zadevo v naslednjih tednih razčistiti v javnosti.

13. Pristanek na prestavitel roka za uvedbo dvojezičnosti v vseh razredih dvojezične ljudske šole na leto 2003 je prav tako značilna napaka teh »pogajalcev«. Zaradi trenutno nezadostnega števila kvalificiranega učitelstva bi bilo treba uvesti od leta 2001 dalje le triletno prehodno dobo za šole, kjer je to potrebno. In seveda popraviti predmetnik (urnik) na število 10 ali 11 jezikovnih ur (sedaj 7 nemških in 4 slovenske), kar je neposredno povezano z odločitvijo Ustavnega sodišča. Tako bi pri jezikovnemu pouku dosegli vsaj enake uspehe, oziroma bi se uspeh lahko celo zboljšal.

14. Vnašanje vse več drugih tem, kadar gre (naj bi šlo) le za šolstvo, kaže na nepoznavanje šolske situacije ali namerno zanemarjanje šolske tematike iz bojazni pred nečem, ali ker je s posamezniki že kaj dogovorjenega. Žal poznam tako zadržanje iz preteklosti. Zakaj pa se ne bi lahko ponovilo?

15. Da pri osrednjih organizacijah ni pravega posluha za potrebe dvojezične ljudske šole, ni le razvidno iz neinformiranja ministrice Gehrrejeve o potrebi po zadostnem številu jezikovnih ur v 4. razredu (sedaj 11), pač pa tudi iz dejstva, da o teh potrebah odločilni naši niso hoteli nič slišati in se o tem v KOKS z učitelstvom tudi niso hoteli pogovoriti.

Treba bi se bilo pomeniti tudi z gradiščanskimi Hrvati, ki imajo od 1. do 4. razreda ljudske šole na izbiro 8 do 10 jezikovnih ur na teden. Ureditev naših dvojezičnih šol po tem zgledu bi pomenilo znatno zboljšanje znanja slovenskega jezika po končanem šolanju v ljudski šoli. Moji predlogi v tej zadevi, stavljeni v

pisni obliki 17. 5. 2000, so se zaradi »nepomembnosti« nekam zgubili in tudi ne vključili v pismo (29. 5. 2000) ministrici, kar je znak za nepoznavanje poteka pouka na dvojezičnih ljudskih šolah in neresnega pristopa k pripravam za uvedbo sprememb v četrtem razredu.

Te zelo ostro formulirane misli o zame nerazumljivem dogajanju nisem napisal, da bi koga žalil. Gre za dejstva, ki jih je pri nadaljnjem pogovarjanju in odločanju treba upoštevati. Učitelstvo pa bi rad v večjem številu zainteresiral za skupno iskanje sprejemljive poti iz zagate.

Vnaprej se bojim sledečega poteka dogajanja:

Ker je »Platforma« nastala zagotovo na pobudo in v sodelovanju KHD z FPÖ, bo KHD zastopan preko »Platforme« v komisiji. V Prvi republiki so na Koroškem Slovincem sovražni KHB (Kärntner Heimatbund, naslednik Slovincem sovražno nastrojenega KHD) vedno pritegovali k vsem odločitvam o koroških Slovincih. Tudi zdajšnji KHD do nas ni ravno prijazen.

V komisiji se bo vse obravnavalo politično in le navidezno strokovno. Do za nas sprejemljivega rezultata ne more priti. Ker naj bo sprememba menda mogoča le v konsenzu z nami, v kar verjamejo nekateri Slovenci, tokrat v komisiji ne bo prišlo do soglasnega predloga za spremembo. Kot leta 1988 se bo o tem pod pritiskom nemškonalnih sil iz Koroške odločalo v parlamentu. Torej je mogoče, da bomo z našo pogajalsko strategijo ustregli namenom KHD/FPÖ in sami preprečili zboljšanje jezikovnega pouka v dvojezičnih šolah na Koroškem ter onemogočili izvedbo razsodbe Ustavnega sodišča.

Franc Kukovica, 13. 11. 2000

SLOVENIJA

Borut Pahor – predsednik parlamenta

Zadnje državne parlamentarne volitve so izrazile voljo slovenskih volilcev, da naj v naslednjih štirih letih državo vodijo politiki levosredinske opcije. Pogajanja o novi koaliciji med strankami so dokaj hitro prišla že do prvih kadrovskih rešitev. Bodoča vladna koalicija med strankami LDS, ZLSD, SLS-SKD in DeSUS je konec tedna izvolila vodstvo slovenskega parlamenta – državnega zbora. Tako je predsednik postal 37-letni politolog in prvak levičarsko usmerjene Združene Liste socialnih demokratov Borut Pahor. Podpredsedniki Državnega zbora so bili izvoljeni v skladu z dogovorom, ki so ga bodoče koalicijske partnerice podpisale le nekaj ur pred glasovanjem o vodilnih mestih državnega zbora. Podpredsedniki DZ so: Irma Pavlinič-Krebs iz LDS, Anton Delak iz DeSUS ter Miha Brejč iz vrst opozicije (SDS).

Nova vlada
Ko se je v petek konstituiralo vodstvo državnega zbora, je takoj v ponedeljek predsednik republike Milan Kučan začel posvetovanja z vodji poslanskih skupin o imenovanju mandatarja za sestavo nove vlade. Šlo je bolj za formalno obveznost, saj je bilo že takoj po volitvah jasno, da je mandatar mogoč iz vrst Liberalne demokracije Slovenije – prepričljive zmagovalke volitev 2000 – in da bo vlado in njen kabinet sestavljal izkušeni politik in predprejšnji predsednik vlade dr. Janez Drnovšek. Mandatar bo torej znan ta teden, dočim naj bi novo vlado tudi formalno dobili že naslednji teden. Pogajanja o koaliciji so stekla takoj po volitvah in izračuni so kazali, da pravzaprav pogoje za vstop v vlado oz. novim koalicijskim partnerjem določa mandatar (dr. Drnovšek) lahko brez posebnih zadržkov oz. popuščanj. Obrise koalicije nakazuje dokument »Dogovor o izvedbi prve seje državnega zbora«, ki so ga podpisali glavni tajniki LDS, ZLSD, DeSUS in SLS+SKD. Podpisniki so se zavezali, da v

kolikor med njimi ne bi prišlo do podpisa sporazuma o koaliciji, da bodo s svojih vodilnih funkcij v parlamentu odstopili predsednik in podpredsedniki. Vendar je takšen izid malo verjeten. Programski del koalicijske pogodbe je že nekaj časa usklajen, dočim se zatika pri kadrovske delu. Največ nesoglasij pri programskem delu je bilo v zvezi z mejnimi zadevami s Hrvaško, predvsem kar zadeva maloobmejni sporazum, Vatikanski sporazum ter spremembe pokojninskega sistema. Do končnih odločitev bo treba še malo počakati, predvsem da se znotraj strank politiki sami uskladijo. Tako si niso povsem enotni v LDS glede nadaljnje

politike v šolskem sistemu, vsaj kar zadeva t. i. laično šolo pa tudi glede kadrovskega zadev vsaj glede tega, kdo bo zasedel polovico ministrskih mest v vladi. V stranki SLS+SKD, ki velja za največjo poraženko nedavnih volitev, pa so razhajanja globlja in jih bo konsolidiral šele kongres, ki naj bi bil še letos. Napovedati je mogoče že sedaj, da bo v vodstvu te stranke prišlo do sprememb. Kakorkoli že, še v novembru bo Slovenija dobila novo vlado, ki bo bolj po volji volilcev kot sedanja. Torej konec bo vlade desnice, nastopajo politiki leve in sredinske politike.

Aleš Kardelj

100 LET SLOVENSKEGA PLANINSTVA NA KOROŠKEM

Zadoščenje in veselje se družita z optimizmom za dobro prihodnost

Drevi, v četrtek ob sedmih zvečer bo v ORF-teatru v Celovcu svečana akademija ob stoletnici organiziranega slovenskega planinstva na Koroškem. Hkrati bo predstavljena knjiga, lahko bi ji rekli almanah »Na planine vleče me srce«, ki jo je z veliko skrbnostjo uredil Jože Rovšek. V njej je strnjeno vse, kar poseblja slavljena tega organiziranega planinstva, to je Slovensko planinsko društvo »Celovec«.

Posebej zaslužen za planinsko društvo in njegov razvoj je častni predsednik Lubo Urbajs. Za almanah je med drugim prispeval uvodno besedilo »Zlata doba in prelomnice«. Besedilo v celoti prinašamo:

»V stoletnem razvoju slovenskega planinstva na Koroškem smo doživeli dva zelo pomembna dogodka: zlato dobo slovenskega planinstva v času od leta 1900 do 1909, v okviru katere sta delovala zelo sposobna funkcionarja – Alojzij Knafeljc, tajnik Ziljske, in dr. Josip Oblak, tajnik in blagajnik Koroške podružnice SPD. Oba sta bila iz Slovenije, iz dežele, ki si je v teku let s svojo množičnostjo planincev in iz-

redno alpinistično dejavnostjo pridobila laskav naslov naroda planincev.

Drugi pomembni dogodek pa je bil izreden vzpon društvene planinske dejavnosti s postavitvijo lastne planinske postojanke na Bleščeči, Koče nad

javnosti slovenskega planinstva na Koroškem.

Nova koča na Bleščeči, hkrati prva zamejska, je postala cilj številnih planincev. Največ jih je bilo iz Slovenije. Bili so uvidevni obiskovalci, ki so se zavedali, v kakšni stiski smo, in

precej več je domačih. V koči potekajo številne dejavnosti – seminarji, pevske vaje, kulturna in družabna srečanja.

Nek obisk funkcionarjev avstrijskega Alpenvereina nam je tudi omogočil, da je naše društvo postalo član Zveze avstrijskih planinskih društev/Verband alpinen Vereine Österreichs. Tudi člani organizacije prijateljev narave/Naturfreunde kočjo radi obiskujejo in nam pomagajo pri delovnih akcijah. Vsa ta dejavnost nas osrečuje in ne čudimo se, da je naš dom na Bleščeči s svojo odprtostjo in gostoljubnostjo dobil naziv »dom srečanja«, na kar smo zelo ponosni.

Če se spomnim na tisti čas, ko še nismo imeli svoje kočje, se mi pojavi slika opustošene in zapuščene Bleščeče. Kazile so jo ruševine pogorelega skednja, zaraščene z drevjem in grmovjem, ob njih pa je životarila pastirska koča, v kateri so pastirji in živina našli zavetje ob slabem vremenu. Danes pa je na Bleščeči novo življenje, polno zadovoljnih in srečnih ljudi. Ta idila je celo navdahnila planinskega poeta, da je Bleščečo ovekovečil v pesmi in melodiji.

Ko tako s ponosom opisujem pomembnost kočje za društveno

dejavnost in življenje na Bleščeči, se hvaležno spominjam tudi tistih članov in aktivistov, ki so nam pomagali vse to urediti. Naj ob tem ob drugih, ki so že omenjeni v tej knjigi, izpostavim še našega prizadevnega tajnika in aktivista Danila

Tudi ob 30-letnici planinske kočje nad Arihovo pečjo je bilo veselo

Arihovo pečjo. Z njenim nastankom ob pomoči gorenjskih planincev leta 1968 sta številni članovi in dejavnost društva tako močno narasla, da to letnico oziroma dogodek lahko imenujemo prelomnico uspešne de-

so nam s prostovoljnimi prispevki in darili pomagali, da smo prebredli težave, da smo se rešili dolgov.

V teku let je kočjo obiskalo na tisoče ljudi. Danes je obiskovalcev iz Slovenije manj,

Kuppra. Zagotovo pa naše delo nikoli ni bilo le sad posameznikov, ampak mnogih z manjšimi in večjimi prispevki.

Starejši se počasi umikamo. V zadoščenje mi bo, če smo navdušili mlade, da bodo naše delo nadaljevali, če bo planinska dejavnost ostala pomemben dejavnik druženja, medsebojnega prijateljstva, spoštovanja narave in njene vsestranske izvirnosti.

Lubo Urbajs,
častni predsednik SPD Celovec.

ZDA so že vedno veljale za državo vseh možnosti, kar se je še posebej tudi izkazalo pri preteklih oz. še vedno ne končanih kaotičnih predsedniških volitvah. Al Gore in George W. Bush se kot glavna kandidata potegujeta za nasledstvo Billa Clintona v najbrž najvplivnejši politični poziciji na svetu. Že leta dolgo minuciozno pripravljene volilne kampanje obeh kandidatov obetajo pri vseh ameriških predsedniških volitvah napeto »vojno« – saj to je edini pravi izraz za promocijo političnega programa prihodnjega predsednika ZDA.

Toda ob opazovanju ameriških volitev, ki sploh niso primerljive z volitvami v naših krajih, moraš spoznati, da je političen faktor za ameriške volilce le sekundarnega značaja. Kaj torej bistveno odloča o prihodnjem stanovalcu Bele hiše v Washingtonu D. C.? Ameriški politični strokovnjaki so kot odgovor na to vprašanje uvedli izraz »entertainment factor« (faktor zabave). Da, ameriški predsednik mora tudi skrbeti za zabavo ljudi! (Clinton je v tem oziru le pretiral v svoji vladni dobi, toda to je druga zgodba...)

Nikakor ni bilo slučajno, ko si je Ronald Reagan leta 1981 (do 1989) kot uspešen filmski igralec zagotovil politično mesto svetovnega vpliva, prav tako pa morajo danes predsedniški kandidati s po našem razumevanju nekonvencionalnimi metodami vzbuditi pozor volivcev. Ameriške volitve so en sam »show«, kjer imaš kot

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKA

Mrtev senator kot faktor zabave?

Evropejec občutek, da gre za kakšno ogromno zvezno veselico. Mediji ne poročajo le o političnih načrtih kandidatov – njihove družinske razmere in domače živali so prav tako bistvenega pomena v poročilih pred odločitvijo.

Perfektna strategija volilnega boja je naslednji faktor za uspeh. V aktualni odločitvi za novega predsednika so se demokratični strategji za Al Gorom izkazali kot spretnejši v zadnji fazi boja. Šest dni pred volitvami se je v vseh ameriških medijih pojavila nova vest o »kriminalni« preteklosti Busha – v 70ih letih so ga namreč menda zasačili, ko je alkoholiziran vozil z avtomobilom. Seveda Al Gore ni imel nič opraviti z objavo te novice ... Nadaljna edinstvenost v ZDA je namenska medijska reklama proti drugim kandidatom. V dneh pred volitvijo, pri kateri so Američani izvolili tudi svoj senat, nešteto krat vidiš med reklamami za dietne izdelke in pralni prašek politično reklamo proti kandidatom drugih strank. Brez ozira lahko seriozni politiki blatijo svoje nasprotnike in hvalijo lastne prednosti. Kot rečeno: ameriški volilni boj je en sam show! Tudi že tradicionalni televizijski dvoboji med vrhunskimi predsedniškimi kandidati obeh vodilnih strank štejejo med odločilne faktorje

za izvolitev. V ozadju tega medijskega spektakla, ki ga v živo prenašajo na televizijskih postajah po vsem svetu, deluje nešteto oseb: od najrazličnejših modnih svetovalcev za obleko, frizuro in čevlje, tja do retoričnih svetovalcev.

Posebno napeti pa so seveda zadnji dnevi pred volitvami. Vsepovsod v ameriških mestih vidiš ne le reklamne plakate z malo čudnimi gesli kot »Medical Marijuana Now!«, temveč tudi na tisoče drugih reklamnih izdelkov z ameriško zastavo in slikami oz. imeni kandidatov. Gore in Bush vsepovsod torej – na skodelicah, zastavah, na posteljnicah, klobukih in celo na spodnjicah. Na ogromnih volilnih praznovanjih, kjer se lahko podaš v pravo rdečo, modro in belo morje zastavic in konfetija, kandidati še poskušajo pridobiti kakšen glas. Niti v velikanskem MCI-centru v Washingtonu D. C. se ne moreš izogniti tej evforiji. Preden si lahko ogledaš NBA-tekmo med Washington Wizards in New York Knicks, ob vhodu dobiš psevdovolilno kartico. Stojiš pred važno odločitvijo, ali boš vrgel kartico v modri karton za Gora ali pa v rdečega za Busha. Seveda bi se lahko odločil tudi za Buchanana ali Naderja, t. i. »Third Party Candidates«, toda kaj z njima? Pravi dvoboj se glasi Gore : Bush! Tudi na sebi

že opaziš čudne nalezljive ameriške poteze, ko si misliš »Gore ima boljši nastop, torej je on moj kandidat!« Med tekmo, v zadnjem odmoru, nenadoma vsi v stadionu skočijo s svojih sedežev. Evforično vriskanje in kričanje 50.000 ljudi velja objaviti rezultata psevdovolitev v košarkaškem stadionu: 75 % za Gora, 25 % za Busha. Ljudje se šele pomirijo, ko zvezde najboljšje košarkaške lige na svetu spet stopijo na igrišče. Volitve so pač boljši show! Dan volitev je potem razmeroma tih. Tu in tam še vidiš čudne ljudi s še bolj čudnimi klobuki z ameriško zastavo, in vsakega pristnega volilca spoznaš po nalepki »I Voted!« (Volil sem!)

Zvečer se s prijatelji podaš v gostilno, kjer vsi zasledujejo štetje glasov na različnih ekranih. Atmosfera je kot pri važi odločitvi pri olimpijskih igrah ali pa pri kakšni važi nogometni tekmi. Volitve niso le show, temveč tudi neke vrste ameriški ljudski šport, katerega finale je volilna noč. Tu in tam kdo zakriči, ko se spreminjajo podatki na ekranu in če Gore ali pa Bush pridobi kakšno državo, je to najboljši vzrok da naročiš naslednjo rundo Budweiserja.

Pozno ponoči vsi le še strmijo na veliki ekran z ameriškim zemljevidom, ki je že skoraj v celoti pobarvan rdeče oz. modro. Le še dve, tri bele lise, ob koncu

preostane samo še Florida. Kaj se dogaja v tem južnem počitniškem paradizu? Vse zvezne države, ki v svojih časovnih pasovih zaostajajo za dve, tri ure, so že objavile rezultate, Florida pa je na ekranu še vedno bela!? To je pravi ameriški show z vsemi elementi napetosti! V presledkih petih minut televizijske postaje objavljajo nove številke prešteti glasov – Bushov naskok se nevarno znižuje. Ob pol treh zjutraj še vedno ni rezultata in televizijska moderatorka odredi zadnje zveste gledalce z obvestilom, da bo treba najbrž še daljša čakati na dokončni rezultat. Vstaneš in še enkrat potolažiš Američanko z majico »Al Gore«, ki se joče ob baru, ker ima Bush v Floridi začasno še vedno nekaj glasov prednosti.

Teden po volitvah Amerika še vedno nima predsednika. Ves svet sedaj nestrno čaka na nadaljevanje boja, ki bo predvidoma jurističnega značaja in bo nudil še večji »entertainment factor« kot pa čas pred volitvami. Do dokončne odločitve se morajo Američani zadovoljiti z drugimi zgodbami, ki jih je pisal volilni boj. To so na primer pravljicne zgodbe o izvolitvi neke Hillary Clinton v senat, ali pa srhljiva zgodba o izvoljenem senatorju, ki se je pravzaprav smrtno ponesrečil tri mesece pred volitvami.

Amerika ne bi bila Amerika, če bi bile volitve končane na dan volitev, kakor je to običajno drugod po svetu. Boj se nadaljuje – »The Show Must Go On!«
Tanja Gutovnik

KD PLIBERK

»Preproste Korošice so lepe ...«

Šolski inšpektor in zgodovinar Teodor Domej je v zanimivem predavanju približal domačinom kulturnozgodovinski pomen Prešerna in njegove poezije za slovenski narod v preteklem stoletju. Predavatelj je ob 200-letnici rojstva največjega slovenskega pesnika, ki je tiki pred nami, plastično spregovoril o petmesečnem bivanju Franceta Prešerna v koroški prestolnici. Prešerna je označil kot svobodomiselnega človeka, ki se je v obdobju absolutistične države grofa Metternicha upal oponirati totalitarizmu in policijski državi.

Po šestletnem uspešnem študiju prava na Dunaju je Prešeren januarja 1832 prišel v Celovec, da opravi odvetniški izpit. France Prešeren se je tedaj kot pesnik že uveljavil in so ga v Celovcu tudi že poznali. Svoje pesmi je objavljaval v listu »Illyrisches Blatt«, pozneje pa tudi v slovenskem tedniku »Kmetijske in rokodelske novice«. Poleg Prešerna je takrat v celovškem bogoslovju delovala še ena pomembna osebnost – Anton M. Slomšek. Celovec je tedaj štel približno 12.000 prebivalcev (znotraj ringa), od tega je bilo deset odstotkov Sloven-

cev. Pesnik in pravnik je prišel v stik tudi z duhovnikom Urbanom Jarnikom, ki je župnikoval v tedaj še dvojezični fari Blatograd za Celovcem, in se vključil v slovensko kulturno omizje.

Iz koroškega obdobja je ohranjenih nekaj pisem in ena pesem z naslovom »Elegija«. Celovška epizoda je po mnenju predavatelja tudi vplivala na Prešerna in ni izključeno, da je zapustila sledove v pesnitvi »Krst pri Savici«.

Predavanje je popestril z »Zdravljico« domači MoPZ »Foltej Hartman«. Obiskovalci pa so si lahko ogledali v vitrinah razstavljene fotokopirane dokumente, rokopise, posnetke, pesniške zbirke velikega pesnika idr. *M. Š.*

Obiskovalci so si z zanimanjem ogledovali slike, ki zaznamujejo življenjske postaje Franceta Prešerna. Foto: Stukelj

CELOVEC

Biro za slovensko narodno skupnost

Biro za slovensko narodno skupnost pri koroški deželni vladi se je preselil. Novi naslov je Völkermarkter Ring 21, 9020 Celovec. Vodja biroja mag. Karel Hren se spremembe veseli: »V večjih pro-

storih ne bo samo laže delati, ampak bo omogočeno tudi boljše servisiranje strankam.« Hkrati poudarja, da so vse telefonske številke biroja ostale nespremenjene (tel. 0463/536-2862, faks 0463 / 536-28 68).

8. novembra sta dunajski župan Michael Häupl in ljubljanska županja Vika Potočnik na povabilo slovenskega veleposlanika Iva Vajgla otvorila na Dunaju razstavo »Mojstrovine Slovenije. Srečanja s sodobnim rokodelstvom«. V trgovini Steffl v prvem okraju se do 3. januarja predstavlja z več kot 200 eksponati 69 obrtnikov in umetnikov, ki uporabljajo za svoje delo najrazličnejša gradiva. Od lesa do stekla, od zlata do koruze, od kamna do volne.

Razstava »Mojstrovine Slovenije« je del celovitega projekta, zasnovanega pri založbi Rokus v letu 1999 z izdajo obsežne monografije v slovenskem, angleškem, francoskem, italijanskem in nemškem jeziku. Razstava je torej vizualno sporočilo, komunikacija z zlahkimi sporočili knjige.

V knjigi so predstavljeni najboljše mojstri in mojstrice slovenske domače in mojstrske obrti ter vrhunškega oblikovanja. Sodobne stvaritve v različnih materialih, ki jih ustvarjajo vrhunski izdelovalci in roko-

DUNAJ

Razstava o slovenskih mojstrovinah

Če želimo biti res moderni, moramo biti v koraku z dediščino (Octavio Paz)

delci, so nastale na temeljih dediščine. Izdelki ustrezajo mnogim kriterijem kakovosti, ki jih je določila avtorska skupina prof. dr. Janez Bogataj, mojster fotografije Janez Pukšič in oblikovalec Žare Kerin.

Mojstrovine so vez z zgodovinskim spominom, lahko pa so povsem nove oblike ustvarjalnosti, ki ne zanemarjajo vezi z dediščino. Ohranjanje sestavin v sodelovanju funkcionalnosti in estetike ustvarjajo tipičnosti, značilnosti, posebnosti in drugačnosti, ki so zabeležene v knjigi.

Monografija je razdeljena na naslednja poglavja: Uvodno poglavje, ki govori o motivih za nastanek knjige, o uporabljani terminologiji in o kriterijih za izbor predstavljenih rokodelcev. Glavno poglavje govori o mojstrovinah in njihovih moj-

VEŠER DSPPA

Pesem in literarna beseda na Obirskem

Z življenjem koroških Slovencev, njihovo kulturo in nacionalnimi problemi sem se seznanila pred približno dvajsetimi leti, ko sem spremljala svojega moža Franeta Klopčiča, zgodovinarja slovenskega delavskega gibanja, na njegovih predavanjih po Avstriji. Vedno sem se vračala v Slovenijo obogatena z znanjem, ki sem si ga pridobila pri diskusijah, prav posebno v Klubu Prežihovega Voranca v Celovcu. Zato sem se tudi tokrat z veseljem odzvala povabilu na literarni večer na Obirskem, v dvorani Kovačeve gostilne, v četrtek, 9. novembra.

Večerni spored je vodil gospod Herman Germ, predsednik Društva slovenskih pisateljev in pisateljic v Avstriji. Hkrati je bil ta večer posvečen 25. obletnici Slovenskega prosvetnega društva »Valentin Polanšek« in 15. obletnici njihovega pesnika. Po uvodnih besedah in pozdravu navzočih je Herman Germ dal besedo dr. Avguštinu Brunniku, predsedniku. Ta je v svojem govoru, posvečenem življenju in delu pokojnega Valentina Polanška, učitelja, pevovodje, pesnika, pisatelja in vsestranskega kulturnega delavca podčrtal zasluge njegovega učiteljevanja, saj je doslej končalo slovensko gimnazijo okrog 40 njegovih šolarjev, kar je za ta odročni krog edinstveni primer kulturne rasti na Koroškem. Med njimi pa jih je kar 7 doseglo akademsko izobrazbo.

Program so popestrili slovenski pesniki in prozaisti

DSPA od Rude (dr. Jozef Strutz) do Šentlenarta na Zilji (Milica Hrobath) in zbor »Zarja« s svojimi ubranimi glasovi in lepim petjem. Še posebno lepo sta zapeli v duetu gospa Marketz s svojim sopranom in gospa Haderlap z altom.

Nato je društvo pogostilo vse navzoče s prigrizkom in pijačo. Prav posebej me je razveselilo, da so domačini prišli na to srečanje v tako velikem številu, saj je bila prostorna dvorana popolnoma zasedena. Ta dokazuje, da slovenska beseda v teh odročnih krajih ne bo nikoli umrla, ljudje se ne bodo dali kar tako po ...

Kjer berejo knjige in pojejo slovensko, živi naše upanje v prihodnost. Vse priznanje slovenskemu posvetnemu društvu »Valentin Polanšek« in njegovim prizadevnim odbornikom!

Maja Klopčič

BELJAK / TEDEN KNJIGE

»Miklova Zala« v nemškem prevodu

V okviru knjižnega tedna so se v prostorih mondenega »Parkhotela« v Beljaku predstavile širši javnosti s knjižnim programom vse tri slovenske založbe: Mohorjeva, Wieser in Drava.

Ob izidu že kultne povesti o preprostem dekletu in junakinji »Miklovi Zali« in njene usode ob koncu 15. stoletja v nemškem prevodu je številnemu občinstvu spregovoril o zgodovinskem ozadju te povesti Reginald Vospernik. »Miklova Zala« sodi poleg »Kralja Matjaža« med najbolj znane mitske like koroških Slovencev, ki sta našli pot v literaturo. Povest izpod peresa Jakoba Sketa je doživela več dramatizacij, najbolj priljubljena in uspešna pa je bila dramatizacija Jaka Špicarja. Domača kulturna društva so to priljubljeno po-

vest nešteto krat uprizorila na prostem, zadnjič sredi 80ih let.

Miklova Zala predstavlja neke vrste odo o svobodi koroških Slovencev. To je tudi edina moderna komponenta

Reginald Vospernik, Michael Weger, Franc Kattinig in Franc Mikel (z leve) F: Stukelj

tega drugače starodavnega teksta. Povest je izšla prvič leta 1884 pri Mohorjevi v Celovcu, katere založniški vodja

je bil nekaj let Sket sam. Odlomke iz nemškega prevoda je napeto in zelo intuitivno bral Michael Weger. Nemška izdaja v prevodu Andreje Haberl-Zemljčič je izšla pri Mohorjevi založbi v Celovcu.

Prav tako v soboto popoldne je dialektologinja Herta

Maurer-Lausegger s Celovške univerze predstavila dialektološko-etnološki filmski projekt »Kruh iz črne kuhinje«. *M. Š.*

devanj v nekdanji avstro-ogrski monarhiji. V tistem času so se razvila prava rokodelska območja, po posameznih dejavnostih in panogah prepoznavne pokrajine in kraji, v nasprotju s posamičnim izdelovanjem, ki ga spremljamo vse do današnjih dni. Tretje so značilne predstavnice najnovejših ustvarjalnih iskanj, ali pa nadaljujejo model dediščine v tehnološkem, celo le idejnem, vsebinskem, funkcionalnem smislu. Razstava prikazuje poleg predmetov za vsakdanjo rabo tudi religiozne in dekorativne eksponate.

Mednarodna razstava je bila marca tega leta že na ogled v Tokiu na Japonskem in julija v Los Angelesu. Jeseni 2001 pa bo razstava na ogled v New Yorku.

Od 8. novembra 2000 do 3. januarja 2001, Trgovina Steffl, 4. nadstropje, Kärntnerstraße 19, 1010 Dunaj, od ponedeljka do petka med 9.30 in 19.00, ob sobotah od 9.30 do 17.00 *Tamara Kapus*

Mali princ in vrtnica

OB 10-LETNICI

»Mi smo mi« z Malim princem

Komaj smo se nekajkrat obrnili in že je desetletnica lutkovne skupine Mi smo mi v Celovcu. Nastala je tedaj v devdesetih letih, ko je bila ustanovljena konfesionalna Mohorjeva ljudska šola in ko je Marica Hartman (nalašč izpuščam en »n«) poromala s škofiške ljudske šole v Celovec. Z ozirom, da je tam vodila vzoren dvojezični zbor ljudskošolcev, ki ga po njenem odhodu že deset let pogrešamo, smo kar vedeli, da bo v Celovcu nastalo nekaj novega. In res: iz njenih učencev je nastala lutkovna skupina Mi smo mi.

Po začetnem zagonu je to skupino pod streho vzelo SKD Celovec, ki je vključeno v Krščansko kulturno zvezo. Žal se drugemu društvu v Celovcu, SPD Bisernica, taka sreča ni

primerila in še vedno životari samo na papirju. Toda konkurenca bi bila pozitivna in tisoče Slovencev v Celovcu bi laže nagovorili dve družini.

Desetletna pot Mismomijevcev ni bila vedno lahka, v glavnem pa jo je utirala Hartmanova družina. Igrale so kar vse tri hčere, Mihaela, Simona in Katarina, zdaj pri podmladku že tudi Natalija, ostali igralci pa so se zbirali okrog njih. To so Marko Loibnegger, Sonja Kramer, Anja Wieser, Aloisia Gomez, Lejla Vavti, Brigitte Schönherr, Judith Scheinig, Luka in Samo Korošec, Milan Obid, Marjan Urank, Tomaž Jager, Tanja Malle, v zadnjem letu pa še Aleksander Valentinič in Štefan Pečnik.

Skupino Mi smo mi pa zaznamuje tudi stalna režija Mariborčana Tineta Varla in sodelovanje pri snovanju in izdelavi lutk njegove žene Brede. Edi Oraže in Boris Rošker sta stalna glasbena opremljevalca, skupino po treh uvodnih letih Sabine Nachbar ob pomoči Michaela Traunik vodi Tomo Millionig, za tehniko pa skrbi ekipa pod vodstvom Mihe Dolinška.

Tokratna predstava Malega

princa Antoina de Saint-Exuperyja je v celovški Ljudski dom, v dvorano Klagenfurter Ensemble privabila množico gledalcev iz Celovca in tudi širše okolice, ki so napeto spremljali igro lutkarjev. Ti so se resnično potrudili in ustvarili prijetno, nežno in toplo predstavo, obogateno s songi Marjana Pungartnika in glasbo Edija Oražeta. Lutke, sceno in kostume je spet zasnovala Breda Varl, pri izdelavi pa so ji pomagali Slavko Rakuša, Uschi Millonig, Mirko Černič in igralci. Miha Dolinšek je postavil luč, za ton je poskrbela Andreja Lepuschitz, tehnično pa so predstavo oskrbeli Miha Dolinšek, Tomaž Ogris in Tomi Millionig.

Poleg že klasične zasedbe vlog – Marko Loibnegger, Simona in Katarina Hartman, Anja Wieser in Sonja Kramer – sta tokrat v skupini prvič nastopila še Štefan Pečnik in Aleksander Valentinič in to z dobro animacijo, igro in z lepim jezikom. Tega je nasploh treba pohvaliti. Alenka Hain je dodala svoj dragocen koreografski prispevek.

Ob jubileju je izšla tudi prijetna brošurica s pregledom desetletnega dela, ki sta jo uredila Marica Hartman in Mitja Rovšek, stavila in oblikovala pa Andreja Mak v Loibneggerjevi tiskarni. Opozoriti pa je treba še na zgoščenko z najlepšimi lutkovnimi pesmicami skupine Mi smo mi, ki so jo posneli ob jubileju.

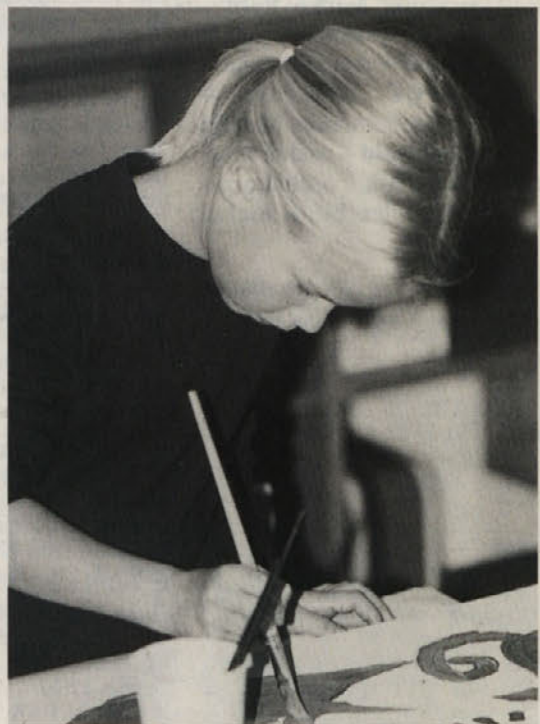
In še to: Malega princa so ponovili že v soboto v srednji dvorani koncertnega doma v Celovcu, tam pa je skupina žal naletela na nekatere izpade gledalcev, ki se niso mogli sprizniti s slovenščino in so tako pokazali svojo kosmato koroško dušo.

Jože Rovšek

ŽVABEK
MEDKULTURNI PROJEKT

Sanje so zrcalo podzavesti

V žvabeški ljudski šoli ob jugovzhodni jezikovni meji je bilo pretekli petek in sobota zelo živahno. Vsako leto v novembru se šolarji in šolarke nestrpnostno veselijo dni, ko izvedejo skupno z učitelji medkulturni projekt, ki je bil letos že trinajsti zaporedoma. Tema letošnjega projekta so bile »Sanje«. Že znani psiholog Sigmund Freud se je pred 100 leti bavil s tem enkratnim fenomenom in mislil, da je našel odgovor, zakaj človek med spanjem sanja. Po njegovi teoriji služijo sanje izpolnjevanju neizpolnjenih želja različne narave.

Magdalena je z veliko vnemo risala s čopičem Foto: Štukelj

Šolarje in šolarke so učitelji razdelili v dve skupini: ena je pod vodstvom Franza Pickla s čopičem risala na temo sanje, druga skupina pa je s pomočjo učiteljic izdelovala »prijazne

strahove« z belo glavo, črnimi očmi, ustmi, nosom, klobukom in belo obleko. Šolarjem je delo šlo kar hitro od rok, seveda so vmes pomagale tudi učiteljice. Nekateri otroci pa so pripovedovali, da so celo že večkrat sanjali o različnih strahovih, prijaznih in neprijaznih. Drugi dan je bil posvečen petju in igranju. Zvečer pa so izvedli po vasi sprehod s svetilkami in se nato udeležili maše v domači cerkvi. Po bogoslužju pa je v prostorih posojilnice sledila vesela družabnost.

Ta medkulturni projekt organizira KPD »Drava« skupno s šolo in učitelji sosednjih šol. Tema je vsako leto drugačna. Ljudsko šolo v Žvabeku obiskuje 24 otrok, polovica od njih je dvojezična. Projektni dnevi so zelo priljubljeni in služijo medsebojnemu spoznavanju.

M. Š.

ŠENTJANŽ V ROŽU

Karl Vouk z novimi stvaritvami

V šentjanškem k & k centru razstavlja od sredine prejšnjega tedna Karl Vouk svoja nova slikarska dela, povečini tempera na platnu v lastni tehniki. Slike v nezamenljivem stilu, znaki, ki govorijo svojo govorico, ki so blizu preteklosti in sedanjosti.

Trudi Wieser je predstavila Voukovo dosedanjo življenjsko pot – po poklicu je priznan arhitekt, mag. Ulli Sturm, direktorica Hiše umetnikov, je v svojem nagovoru poudarila prav to komponento Voukovega ustvarjanja. Vouk se nenehno spreminja, čeprav tega navzven ne opazi vsakdo, simboli, strukture in znaki so soočanje z

različnimi kulturami sveta, z njegovimi pisavami in jeziki. Ni ga mogoče spraviti v predalček regionalnosti, njegova umetnost ni ne »narodna« ne »nacionalna«. Razstava pod imenom SKY (angl. nebo) stoji za univerzalnost.

V svojih delih se Vouk prav tako ukvarja s prostorom, ki šele omogoča, da se v njem gibljejo, da gibljejo znaki, v njem plešejo in plavajo rune, glagolica, iz tega pa izvira igra z asociacijami opazovalca. To so simboli za človeka, za znanje in za misel. Siva barva simbolizira različne sfere, saj se tudi umetniško ustvarjanje dogaja v drugi sferi.

Mag. Sturm je poudarila tudi trenutno vzdušje v deželi, ki umetnikom in umetnosti nikakor ni naklonjeno, in tako je ustvarjanje v deželi za umetnika vselej negotova prihodnost.

Razstava je bo na ogled še do 22. decembra.

Slikar dipl. inž. arh. Karl Vouk in mag. Ulli Sturm

Silva Deskoska in Rumen Božinov pred ikono Bogorodice

POSOJILNICA BANK BOROVLJE

Razstava ikon in lesorezov

Od minulega četrta, 9. novembra naprej, je v Posojilnici Bank Borovlje odprta privlačna razstava ikon in lesorezov. Razstava, dostopna v uradnih urah denarnega zavoda, je sad ustvarjalnosti Silve Deskoske in njenega brata Rumena Božina.

Silva Deskoska, po rodu Bolgarka, ki že dolgi živi in ustvarja na Bistrici v Rožu, je na likovni akademiji v Beogradu stopila v svet likovne umetnosti. Na Koroškem se je uveljavila kot restavratorica in kot mojstrica ikon. Ikone, izjemno bogastvo, ki sta ga celotnemu svetu podarila vzhodna liturgija in iz nje izhajajoča likovna umetnost, niso le izraz človeškega poskusa, da si ustvari podobo boga in svetnikov, ikone so predvsem meditativna opora za dožemanje metafizičnega, božjega. Zato pri

ikonah ne stoji v ospredju slikar oz. umetnik, ampak vsebina, izpoved podobe. Deskoska se teh norm ikonskega slikanja drži, zaman boste na delih iskali njeno izpisano ime. V središču pozornosti razstave v borovljski posojilnici je nedvomno čudovita ikona Bogorodice.

Rumen Božinov živi in dela v Bolgariji, zadnja leta pa vse več razstavlja tudi v Avstriji in Nemčiji. Rumen je mojster plastičnih skulptur, vklesanih, vrezanih v les. Posebnost teh lesorezov je močna figuralka, ki posebej poudarja profil in značaj figur. Rumen Božinov razstavlja tudi risbe, ki pa seveda ne tajijo, da je njihov avtor kipar.

O umetnici Silvi Deskoski, njenem delu in o ikonah je na odprtju razstave spregovoril borovljski mestni župnik Ibo-unig, Melhijor Verdel je kratko predstavil kiparja Rumena Božina, Komorni zbor SPD »Borovlje« pa je odprtje razstave olepšal z nekaj pesmimi.

Franc Wakounig

PRIREDITVE

ČETRTEK, 16. 11.

ŠMIHEL, farna dvorana – KPD Šmihel

17.00 Aroma bazar (eterična olja za dobro počutje in zdravje)

CELOVEC, ORF-teater – SPD Celovec, SPZ

18.00 Predstavitel knjige »Na planine vleče me srce ...«

19.00 Slovesnost. Slavnostni govornik dr. Matjaž Kmecl; glasbeni okvir: Skupina Pet in tri in Radiški fantje

LOČE, kulturni dom – SKD Jepa-Baško jezero, SPZ, MTG

19.00 Glasbeni kabaret »Malo čez«

PETEK, 17. 11.

CELOVEC, Messehalle 5

9.00 Inforamcijska prireditel »Kärnten in einem erweiterten Europa«

PLIBERK, kulturni dom – SPD Edinost Pliberk

19.30 Koroška – moja dežela. Predstavitel zgoščenke na besedila Anite Hudl, Elze Budau in Mitje Šipka in glasbo Rajka Stropnika. Sodeluje Oktet Suha

ŠENTJANŽ, k & k – k & k

20.00 »Fräulein Braun«. Gostuje Projekttheater Vorarlberg

ŠMIHEL, farna dvorana – KPD Šmihel

20.00 Ponovitev igre »Zvezdica zaspanka«, nato martinovanje

SOBOTA, 18. 11.

ŠENTPRIMOŽ, kulturni dom – SPD Danica

17.00 Gledališka predstava »Zvezdica zaspanka«. (KPD Šmihel)

ŠENTJAKOB, farna dvorana – SPD Rož

18.00 Premiera »Zgodba o zmaju«. Igra otr. igralska skupina SPD Rož; režija in gib: Alenka Hain

NEDELJA, 19. 11.

BELJAK, farna cerkev Šentmartin

10.00 Izvedba maše Edija Oražaja. Razširjeni Dvojezični zbor

GLOBASNICA, pri Šoštarju – SPD Edinost Šteben, SKD Globasnica

14.30 Jubilejni koncert ob 70-letnici pevovodje in harmonizatorja Janeza Petjaka. Sodelujejo: MePZ Peca, MoPZ Franc Leder Lesičjak, cerkveni zbor Šentlipš, cerkveni zbor Šteben, zbor upokojeincev Pliberk

DOBRLA VAS, kulturni dom – SPD Srce, SPZ, MTG

20.00 Glasbeni kabaret »Malo čez«

PONDELJEK, 20. 11.

CELOVEC, hiša sindikatov, 1. nadstropje – Memorial Kärnten/Koroška

18.00 Občni zbor; platforma proti oživljanju fašizma, rasizma in antisemitizma

TOREK, 21. 11.

DUNAJ, Österreichische Akademie der Wissenschaften, Sonnenfelsgasse 19/1 – SZN na Dunaju

18.00 Predavanja »Perspektiven«. Predavajo: univ. prof. dr. Johannes Koder (Dunaj), univ. doz. dr. Irena Orel (Ljubljana), univ. prof. dr. Katja Sturm-Schnabl (Dunaj); moderacija: univ. prof. dr. Gerhard Neweklowsky (Dunaj)

ČETRTEK, 23. 11.

DUNAJ, Palais Wilczek

19.00 Premišljevanje o Francetu Prešernu. Predavata Wilhelm Baum in Janko Messner

CELOVEC, Napoleonstadl – SPZ, MTG

19.30 Monodrama M. Kmecl: »Srečanje s Prešernom«. Igra: Jožef Ropoša

PETEK, 24. 11.

CELOVEC, Mestna galerija

17.00 Slovensko vodstvo skozi razstavo Renoir-Guino. Vodi: Janja Zikulnig

REBRCA, Mladinski center

19.00 Literarni in igralski večer – Peter Ternovšek. Večer pevsko oblikuje MoPZ Trta

BOROVlje, boroveljski grad

19.00 Predstavitel knjige Hansa M. Tuscharja »Jedn Kindl sai Sterndle«

ŽITARA VAS, Kumst – SPZ; SPD Trta

19.30 Monodrama »Srečanje s Prešernom«. Igra: Jožef Ropoša

RADIŠE, kulturni dom – SPD Radiše

20.00 Premiera igre »Lidija ali zakaj je streljala«. Nastopa mladinska gledališka skupina SPD Radiše; režija: Alenka Hain; rezervacija zaželjena!

SOBOTA, 25. 11.

ŠENTJANŽ, k&k – SPD Šentjanž

18.00 Premiera »Velika želja male mavrice«. Nastopa otroška gledališka skupina I SPD Šentjanž

RADIŠE, kulturni dom – SPD Radiše

20.00 Ponovitev »Lidija ali zakaj je streljala«

NEDELJA, 26. 11.

ŠENTJANŽ, k&k – SPD Šentjanž

10.00 Ponovitev »Velika želja male mavrice«

ŠMIHEL, farna cerkev

10.00 Izvedba maše Edija Oražaja. Izvaja: razširjeni Dvojezični zbor

ŠENTJAKOB, kulturni dom – SPZ

14.30 Osrednji koncert

PRAZNUJEJO! Stanko Thaler z Nonče vasi – 65. rojstni dan; Sonja Verdell iz Galicije – rojstni dan; Katica Fugger iz Svaten – osebni praznik; Martin Komar iz Kazaz – god; Amalija Gregorn – osebni praznik; Simon Wrulich – osebni praznik; Herta Miklau iz Šentpetra na Vašinjah – rojstni dan; Marica Pečnik iz Ponikve – rojstni dan; Gottfried Stern iz Železne Kaple – rojstni dan; Christijan Osojnik – 9. rojstni dan; Danica Gabriel iz Breznice pri Šentjakobu – 37. rojstni dan; Martina Starc iz Mokrij – god; Mirko Perč iz Rinkol – rojstni dan; Franc Klinar iz Branče vasi – 80. rojstni dan; Katarina Dovjak iz Podgrada – rojstni dan; Martin Piskernik iz Obirske – god in rojstni dan; Albert Sima iz Deščice – 60. rojstni dan; Marica in Dragica Zechner iz Žvabeka – rojstni dan; Hanzi Wiegele z Zahomca – 93. rojstni dan; Rezi Oraže na Šajdi – osebni praznik; Urši Mak – osebni

France Prešeren

Skupni projekt Slovenske prosvetne zveze in Glasbenega gledališča Gabriel

200-letnica rojstva je povod za večplastno praznovanje enega najbolj pomembnih slovenskih pesnikov. Vrsta prireditel je njemu posvečenih tako na Koroškem kot v Sloveniji. Med 23. novembrom in 3. decembrom pa bo o Prešernu kar nekaj različnih prireditel, ki se bodo zvrstile po raznih krajih dvojezičnega ozemlja.

Projekt zajema tri gledališke predstave, glasbeno-literarni večer in dva koncerta. Pripravila sta ga Slovenska prosvetna zveza in Glasbeno gledališče Gabriel.

Četrtek, 23. novembra 2000, 19.30, Celovec, Napoleonstadl: M. Kmecl: »Srečanje s Prešernom«, monodrama

Petek, 24. novembra 2000, 19.30, Žitara vas, Kumst, M. Kmecl: »Srečanje s Prešernom«, monodrama, soprireditelj: Kumst

Nedelja, 26. novembra 2000, 14.30, Šentjakob, kulturni dom, osrednji koncert »Kam?«, soprireditelj: SPD »Rož«

Četrtek, 30. novembra 2000, 19.30, Pliberk, farna dvorana, M. Kmecl: »Srečanje s Prešernom«, monodrama, soprireditelji: SPD »Edinost« Pliberk, MePZ »Podjuna« Pliberk, MoPZ »Kralj Matjaž«, VOX

Petek, 1. decembra, 19.30, Celovec, Musilova hiša, »Dekletom«, literarno-glasbeni večer, prireditelja in producenta: Glasbeno gledališče GABRIEL, Slovenska prosvetna zveza

Nedelja, 3. december 2000, 14.30, Pliberk, Kulturni dom, osrednji koncert »Kam?«, soprireditelji: SPD »Edinost« Pliberk, MePZ »Podjuna« Pliberk, MoPZ »Kralj Matjaž«, VOX

praznik; Mirko Perč – osebni praznik; Angela Petrač – osebni praznik; Marija Smrečnik – osebni praznik; Marija Buchwald – osebni praznik; Leopold Smrečnik – osebni praznik; mag. Kristjan Rachle – osebni praznik.

Slovenski vestnik – usmerjenost lista seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu. SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig ..... (-50)

Tajništvo ..... Urška Brunnik (-14)

Naročniška služba ..... Milka Kokot (-40)

Prireditve ..... Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser StraBe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

ČE 16. 11. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 17. 11. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 18. 11. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi – ...

NE 19. 11. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena

PO 20. 11. ■ 18.10 Kratki stik

TO 21. 11. ■ 18.10 Otroški spored

SR 22. 11. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 19. 11. ■ 13.30 ORF 2 • Einspielerjeva nagrada generalnemu intendantu ORF Gerhardu Weissu in deželnemu intendantu Gerhardu Draxlerju • »Nove poti za podeželje: izobraževalna pobuda • Strokovna komisija za šolstvo bo menda že kmalu začela z delom • 100-letnica Slovenskega planinskega društva Celovec • »Mali princ«: 10 let lutkovne skupine »Mi smo mi« • Maturantski ples Dvojezične trgovske akademije.

PO 20. 11. ■ 3.05 ORF 2, 16.00 TV SLO1 (Pon.)

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korotanov zimzelen 15.00 Kratak stik 16.30 KoroDan (KORO-žurnal 17.15-17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklja

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Domača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30 Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane 15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in pozdravljamo 17.30 Sport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99 e-mail: agora@magnet.at

PE 17.11. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Glasba 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Proud to be loud 20.00 BBC News 20.06 Music for the masses 23.00 The rest of the day 24.00 Tamera (pon.) 01.00 Soundtrack tedna

SO 18.11. ■ Forum: Simpozij v Osojah - Gudrun Körner »Schöne Greise« 11.00 BBC News 11.30 Campus Radio: Ekskurzija v Romunijo 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Svet je vas 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Nagrajena oddaja o gledališki delavnici v Izrajelu 20.00 BBC News 20.06 Yugo-Rock 23.00 Glasba

NE 19.11. ■ 10.00 Evropa v enem tednu 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna: Nina Kokelj in Jurij Hudolin 12.00 Poročila 12.07 Divan 12.30 Special: Mamila 18.00 Topel veter v Koroski eter 18.45 Poročila 19.00 Club Karate 20.00 BBC News 20.06 Sunday Loops 22.00 For those about to rock 24.00 Glasba

PO 20.11. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 11.06 Zdrava ura- dr. Franz Inzko 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Druga glasba: Slovenski interpreti 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Ditalizacija ljudske zavesti 20.00 BBC News 20.06 Take the Jazz Train 22.00 Svet je vas (pon.) 23.00 Glasba 24.00 Forum: Simpozij v Osojah - Gudrun Körner »Schöne Greise«(pon.)

TO 21.11. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 11.06 Glasba 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Druga glasba: World music 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Kakkoi 20.00 BBC News 20.06 Noche Latina 21.00 Glasba 21.30 Planet music 22.00 Literarna kavarna: Zalozba Beletrina berejo Nina Kokelj in Jurij Hudolin (pon.) 23.00 Nachtfalter 24.00 Glasba

SR 22.11. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 11.15 Voz latina 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Druga glasba: Jazz 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Mediterraneo 20.00 BBC News 20.06 Ruff Radio 22.00 Mad Force 24.00 Special: Solski radio – Mamila (pon.) 01.00 Glasba

ČE 23.11. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 11.06 Glasba 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Ta mera 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 BBC News 20.06 Freak Show 21.00 Glasba 22.00 Club Karate 23.00 Glasba

Za vedno je odšel od nas Brdnikov oče v Podkraju – Luka Borotschnig. Vedeli smo, da ga je pred leti huda bolezen priklenila na posteljo, toda slovo od njega je bilo boleče. Skromno in tiho, kakor je bil pokojni vse življenje, je odšel od nas.

Brdnikov rod iz sončnega kraja pod Peco je moral v svoji zgodovini marsikaj prestati. Posebno hudo je bilo v času rjavih barbarov, ki so hoteli po hitrem postopku napraviti deželo nemško; tudi Brdnikovi so bili med tistimi, ki so morali zapustiti svojo ljubljeno domačijo in oditi v nemško prganstvo. Kljub temu je moral pokojni služiti v vojski tistih, ki so družino oropali vseh človeških pravic, dostojanstva, domačije, svobode.

Ko je prišla tista čudovita pomlad leta 1945, ko so se trpini vračali iz izseljenstva, taborišč, iz osvobodilne partizanske vojske, so se tudi Brdnikovi vrnili na dom in zadihali v svobodi, in tudi Luka se je srečno vrnil iz okovja hitlerjanske vojske. Pričakala jih je oropana in opustošena domačija, na njej sledovi bojov, saj je med vojno služila za postojanko nacistom. Brdnikovi so začeli znova, a Lukej – tako smo ga klicali – je sprevidel,

da dela ne bo zmogel sam; za življenjsko družico si je izbral Boharjevo Metko iz Doba. Srečno sta kmetovala in skrbeli za domačijo in naraščaj, za

PODKRAJ POD PECO Umrl je Luka Borotschnig

svoje otroke Mirka, Pavla in Marto, vzgojila sta jih v poštene, delovne in ponosne člane naše slovenske skupnosti.

Pokojnega Brdnikovega očeta so poznali po vseh naših krajih, čeprav je bil skromen. Razdajal se je za druge in pomagal povsod, kjer je mogel. Nikoli ni silil v ospredje, bil

pa je tudi v vrstah naših ustanov, kjer so ga zelo upoštevali.

Brdnikov oče je bil tudi čebelar z dušo in telesom. Vesel je bilo pogledati njegov čebeljak in neštete posamezne panje. S svojo izkušnostjo, znanjem in mirnim značajem si je pridobil zaupanje drugih čebelarjev, ki so ga izvolili za predsednika Slovenskega čebelarstva za Šmihel in okolico in to funkcijo je opravljal nad 30 let. Navezal je tudi precej stikov s čebelarji tu in onstran meje.

31. oktobra smo ga pospremili k večnemu počitku na pokopališče v Libučah. Želimo, da bi bil njegov lik vselej živ med nami, da bi ga ohranili v spominu kot enega od vzornikov.

Pogrebne obrede je opravil pliberški dekan mag. Ivan Olip in se poslovil od njega v ganljivih besedah. Za slovenske organizacije se je od rajnega poslovil v izbranih besedah predsednik EL Andrej Wakounig in se mu zahvalil za vse, kar je storil dobrega. Poslovit so se prišli tudi člani čebelarških družin iz Slovenije, pevci »Kralja Matjaža« so mu v slovo zapeli.

Žalujoci ženi Metki, sinovoma, hčerki in bratu Stanku, prav tako vsem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje. Naj mu bo libuška zemlja lahka! *ikej*

OBIRSKO

Veselo martinovanje

Gesla »Svet' Martin iz mošta dela vin'« se držijo tudi v Železni Kapli in okolici. Minulo soboto, na predvečer vinskega svetnika, je pri Kovaču na Obirskem kapelska Enotna lista po stari šegi priredila dobro obiskano martinovanje. Med drugim so prišli predstavniki drugih občinskih frakcij ter zastopniki kulturnih društev. Na sporedu ni bila le kultura, ampak tudi tehtanje dobrin, ameriška dražba torte (»dva alpska dolarja, pa je torta vaša«), in seveda ples do zgodnjih jutranjih

ur. Za kulturno plat sta poskrbela skupina Nomos iz Škocjana, vodi jo Bertej Logar ter zbor »Copl vokal« pod vodstvom R. Smertnig. Dobro plesno glasbo pa je prispeval ansambel »Rosa« iz Slovenije.

Preden pa so na Obirskem počastili Martina, so se na predlog podžupana Franca Jožefa Smrtnika (EL) v minutnem molku spomnili žrtev nesreče na Kitzsteinhornu.

Na martinovanje je vabilo tudi KD »Apače-Šmarjeta«.

Zapela je vokalna skupina Nomos iz Škocjana

MISIJONARSKA POMOČ REVNI

KOROŠKA VAS ZA MADAGASKAR

Rdeči otok Madagaskar v Indijskem oceanu, ena najbolj revnih držav na svetu. 80 odstotkov ljudi na robu preživetja. Glavno mesto Antananarivo. Odlagališče smeti. Smrad. Pravi pek. Otroci in mladi brskajo po odpadkih, da najdejo kaj za pod zob. So kot majhne divje živali, ki kričijo in se pretepajo, da pridejo do boljšega kosa, do primernejšega kosa, da se začenejo ko pripelje tovornjak na smetišče. Smetiščarji.

V misijonarju Petru Opeki, Slovincu iz Argentine, se je rodil odpor proti temu. Ni mogel spati, ko je videl te male otroke.

Opeka ponuja odrešilno moč novega rojstva. Že na tem svetu. Vrača jim človeško dostojanstvo. Skuša jih iztrgati iz bede, zbira jih, nudi pomoč za samopomoč, trga jih iz plastike in lepenke, z njimi in zanje gradi cele vasi, kjer se lahko tudi šolajo. Misijonar leta 2000, kandidat za Nobelovo nagrado. Kdaj bo Peter Opeka prenehal sprejemati nove smetiščarje? Njegov odgovor je: Ko jih več ne bo. — Nikakor si ne domišlja, da bo odpravil vse težave. Želi le, da bi njegovo delo spodbudilo še druge ljudi k sodelovanju pri reševanju toliko človeških stisk.

Vsak človek lahko aktivno sodeluje v boju proti revščini. Ne moremo biti gledalci, gledalci pred televizijo, ne moremo gledati, koliko otrok na svetu je lačnih. Gledamo. Vendar

jim moremo pomagati, moramo jim pomagati. To je naša moralna dolžnost ...

Kar niste dali, ste izgubili. Če imate vrednote, karizmo, talent – če tega niste dali naprej, ste izgubili. Kar ste dobili, ne smete zadržati zase – dajte naprej. Ko boš začel grabiti, osvajati, zasvajati, boš začel izgubljati srečo, svoj talent. Peter Opeka, ki govori jezik domačinov, je že dolgo enak med enakimi. Dober prijatelj. Ponuja odrešilno moč novega rojstva. Že na tem svetu.

Peter Opeka jim vrača človeško dostojanstvo. Skuša jih iztrgati iz bede, zbira jih, z njimi in zanje gradi cele vasi, kjer se lahko tudi šolajo. Revščina vpije do neba. Kako malo

so oni lahko ljudje, kako malo smo mi včasih človek. Peter Opeka se zaveda: Mi, ki gremo danes v misijone, ne moremo nadaljevati s staro evangelizacijo. Misijon – se mi zdi, mora biti hiša ljudstva. Včasih se mu zdi, da se evangelij naglašja bolj ko prepoved: ne smeš tega, ne stori onega, da te ne bo Bog kaznoval ... Ko gre za odrešenje človeka, ne moremo biti nevrščeni.

Misijonar leta 2000. Kandidat za Nobelovo nagrado. »Priznanje za nas vse, priznanje za otroke, ki se borijo za življenje, ki imajo trdno voljo, hočejo napredovati. Priznanje za njihove starše, ki težaško delajo ves dan v kamnolomu, sedem dni za štiri dolarje. Priznanje tudi za vas,

CELOVEC Slovensko vodstvo skozi razstavo Renoir- Guino

ljudi odprtega srca, ki ste pripravljene deliti.«

Živimo v lepi deželi med dobrimi ljudmi. Lahko bi pomagali tudi drugim. Kdor se ni vključil v tok solidarnosti, ostaja sam. Ne bodite samo gledalci, sodelujte s Petrom Opeko za boljši svet!

Pierre Auguste Renoir (1841-1919), je verjetno eden najbolj priljubljenih slikarjev impresionistične dobe. Njegovi nežni ženski liki, umirjena tihožitja s cveticami in sadeži, s svetlobo preplavljene pokrajine kot tudi vsakdanje scene pričajo o veliki umetniški osebnosti. Renoirju je uspelo ljubizen do življenja prenesti v barvite kompozicije njegovih oljnih slik.

Visoko čaščen si je v starosti – kljub hudi deformaciji prstov – izpolnil dolgoletno željo in se lotil kiparstva. S pomočjo »sposojenih rok« mladega Richarda Guinoja mu je uspelo ustvariti serijo kipov iz gline in bronu. Te plastike, ki jih začasno razstavlja mestna galerija, veljajo za višek in zaključek umetniškega ustvarjanja v tradicionalni usmeritvi grško-rimskega oz. mediteranskega stila.

Slovensko vodstvo z Janjo Zikulnig v petek, 24. 11. 2000, ob 17. uri, Mestna galerija Celovec /Stadtgalerie Klagenfurt

30.11. ob 19.30h
Samostan v Vetrinju – dvorana fresk,

01.12. ob 19.30h
k&k center, Šentjanž v Rožu, ob 19.30h

02.12. ob 19.30h
Farna dvorana, Šmihel nad Pliberkom, ob 19.30h

Glasba

Bernarda Fink:
mezzosopran – samospevi

Janez Gregorič:
kitara – skladbe na besedila Franceta Prešerna,
Maje Haderlap, Martina Kuchlinga in Fabjana Hafnerja

Prešeren
Prešeren
Prešeren
2000
3.12.1800 – 3.2.1849

Književnost

Maja Haderlap, Martin Kuchling, Fabjan Hafner:
nekaj Prešernovega, nekaj o Prešernu, nekaj svojega

Likovna umetnost

Nežika A. Novak: oblikovanje prostora

kkz:

ODBOJKA

3. mesto za Dobljane!

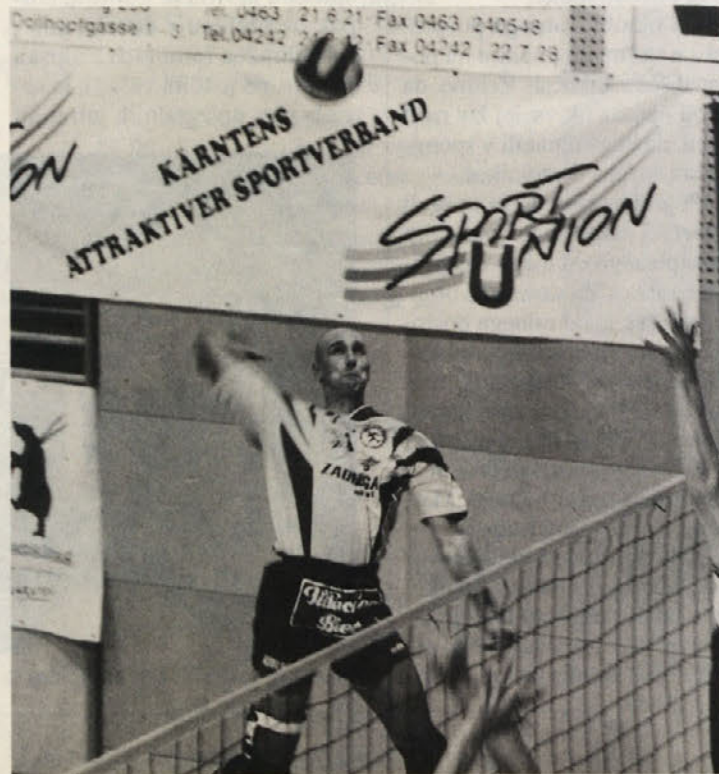
Športna dvorana v pliberškem kulturnem domu je prav zastonela, ko so Dobljani preteklo soboto poslali velikega derbijskega konkurenta Hypo VBK Celovec kar s 3 : 0 z igrišča!

Celovčani ob zbrani igri Doba niso našli nobenega recepta. V prvem setu so še bolj ali manj bili prisotni na igrišču, rezultat se je glasil 25 : 21 za Dob. Toda v nadaljevanju je ekipa pod trenerjem Pridalom pokazala svoj pravi potencial, kar je Celovčane popolnoma spravilo iz koncepta. Preostala seta sta se oba končala s 25 : 14 za domačine.

Seveda je kapetan Martin Micheu ob tej jasni zmagi bilanciral izključno pozitivno: »V zadnjih dveh setih smo bili v vsakem oziru boljši.«

Najuspešnejši igralec na strani Doba je tokrat bil slovenski legionar Kokot, ki je pridobil kar 16 točk za svojo ekipo. Izvrstno predstavo pa je dal tudi Wolfgang Schmerlaib z 11 točkami. Nadaljnja vesela novica je za Dobljane prišla iz Salzburga, kjer je domača ekipa podleгла Hotvolleys Dunaju z 1 : 3 in s tem omogočila Dobu podvig na 3. mesto zvezne lige! V naslednjem krogu bo moštvo SK Zadruga Dob v nedeljo, 19. novembra 2000, ob 20.00 nastopila pri SVS Sokolu, ki je v preteklem krogu podlegel Tirolo z 0 : 3.

Naslednji teden pa je na sporedu eden izmed sezonskih viškov za Dobljane: ekipa bo od 24. do 26. novembra nastopila na domačem terenu (v Wolfsbergu) v evropskem pokalu CEV proti Betange (Luksemburg), Bihaču (Bosna in Hercegovina) ter Turcoing (Francija). Cilj je prvo mesto in hkrati uvrstitev v naslednji krog. T. G.

Eden od stebrov ekipe je tudi v tej tekmi bil Robert Chokolak

1. ZVEZNA LIGA

1. Hotvolleys Dunaj	9	9	0	27:3	18
2. Hagebau Tirol	8	8	0	24:0	16
3. SK Dob	9	6	3	18:13	12
4. Uniqua Salzburg	8	5	3	18:9	10
5. VC Fürstenfeld	8	4	4	14:16	8
6. Union Enns	8	3	5	11:16	6
7. Hypo Celovec	8	3	5	11:17	6
8. SVS/Sokol	8	2	6	8:20	4
9. Union Döbling	8	1	7	7:21	2
10. SSK Feldkirch	8	0	8	1:24	0

CEV turnir evropskega pokala v Wolfsbergu od 24. do 26. novembra 2000

KOŠARKA

Poraz proti favoritu

Juniorji KOŠ-a so v preteklem krogu s 57 : 96 doživeli drugi sezonski poraz, in sicer proti enemu izmed favoritov za naslov prvaka WSG Radenthein. Žal so izpadli kar trije nosilci ekipe, tako da so bila pričakovanja od vsega začetka zelo nizka. Juniorji KOŠ-a niso imeli prave možnosti za dober rezultat, kljub temu pa še ostaja možnost za

vstop v finalno skupino naprej zelo velika. Najboljši igralec na strani KOŠ-a je bil spet enkrat Jasmin Trifunovič.

KOŠ – WSG Radenthein 57 : 96 (28 : 46)

Šolarska ekipa KOŠ-a pa je tokrat doživela že tretji poraz proti premočnemu nasprotniku, Piratom z Vrbskega jezera, kar z 22 : 106! Moštvo v prid pa je treba povedati, da ga sestavljajo igralci, ki bodo z eno izjemo še vsi lahko igrali pri šolarjih tudi drugo leto.

Wörthersee Piraten – KOŠ 106 : 22 (49 : 6) T. G.

KOLESARSTVO

Sloviti Giro prihodnje leto tudi v Sloveniji!

Prihodnje leto med 19. majem in 10. junijem bo na sporedu že 84. kolesarska dirka po Italiji (bolj znana pod imenom Giro d'Italia), ki velja za francoskim Tourom za drugo največjo kolesarsko prireditev na svetu. Še bolj pomembno je, da bo po sedmih letih del Gira znova potekal v Sloveniji. To se bo namreč zgodilo v deseti in enajsti etapi. V deseti etapi bodo najboljši svetovni kolesarji na Fernetičih prečkali mejo in se mimo Postojne pripeljali v Ljubljano, kjer bo pred halo Tivoli cilj te etape. Naslednji dan bo start »etape brez meja« na Bledu, kolesarji se

bodo preko Rateč preselili v Italijo, po vzponu na Passo di Predil pa se znova vrnili v Slovenijo in s krožno vožnjo po obeh Goricah zaključili to etapo.

Giro je sicer posvečen stoletnici smrti slavnega italijanskega komponista Giuseppeja Verdija. Dirka, v dolžini 3572 kilometrov, bi naj imela po zagotovilih organizatorjev tako čustva, na tisoče presenečenj, ravnovesje, ter negotovost do cilja. Etape in vzponi naj bi bili krajši, a intenzivnejši, kar bi moralo biti pisano na kožo sprinterjem, a nekoliko manj italijanskemu nacionalnemu junaku – Marcu Pantaniju. Prvi favoriti dirke bi naj bil Nemeč Jan Ullrich, če se bo odločil za nastop, pravtako pa bi naj nastopili tudi nekateri odlični slovenski kolesarji, kot so Tadej Valjavec, Gorazd Štangelj, Zoran Klemenčič in morda še kdo. D. T.

40 LET DSG SELE

Optimizem za prihodnost in zahvala ustanoviteljem

V nedeljo, 12. novembra, so Selani slavili 40-letnico športno-kulturnega društva DSG Sele/Zell. Obenem je to bila priložnost dostojnega spomina na duhovnega očeta društva, kulturnega delavca in mladinskega mentorja kaplana Ivana Matka, pa tudi dan zahvale vsem ustanovnim članom in dolgoletnim funkcionarjem ter neumornim idealistom. Vsi so namreč skrbeli za to, da DSG Sele danes sodi med priznana in športno uspešna društva med koroškimi Slovenci oziroma v deželi sami, pa seveda tudi preko njenih meja. V tem sklopu naj omenim Milana Oražeta, vratarja avstrijskega zveznega ligaša Ried.

Proslavo 40-letnice ustanovitve so začeli z mašo, nato pa se je v farni dvorani zvrstil zanimiv spored s predvajanjem filmskih dokumentov, z nagovori in predvsem s podelitvijo priznanj. Za kulturno-umetniško plat je, odlično kot vselej, poskrbel MePZ »Sele« pod vodstvom Romana Verdela.

DSG Sele ima trenutno štiri športne sekcije, v katerih se bolj ali manj uspešno uveljavlja: smučarsko, nordijsko, nogometno in namiznoteniško.

Aktivna pa je seveda tudi kulturno-družabna. Po sili razmer je smučarska sekcija najstarejša, najmlajša pa je nordijska. Športni uspehi potrjujejo, da je delo v sekcijah dobro, predvsem to velja za delo z mladino. Konec koncev je le treba omeniti, da je selski namizni tenis vrsto let bil zastopan v sami najvišji državni ligi, nogomet pa v deželni podligi. Danes pa se v nogometu uveljavljajo predvsem selska dekleta.

Podpredsienik DSG Sele mag. Igor Roblek se je v svojem govoru zahvalil vsem ustanovnim članom in poznejšim funkcionarjem za njihovo nesebično in idealistično delovanje. Med projekte, ki jih društvo hoče v bližnji prihodnosti uresničiti, pa sodi posodobitev kabin ter dogradnja kantine na stadionu pod Košuto. Za vso podporo se je Roblek zahvalil občini Sele in njenemu županu Wasnerju.

Uspešno nogometno udejstvovanje, predvsem pa mladinsko delo je posebej pohvalil predsednik Koroške nogometne zveze Tomaž Partl in kot simbolično darilo izročil nogometno žogo, po selsko »mečo«. Predsednik SŠZ Marjan Velik je

Tekme

Petek, 24. novembra: 17.00 OK Bihač (BiH) – Tourcoing (FRA), 19.30 SK Zadruga Dob – Petange (LUX)

Sobota, 25. novembra: 17.00 Tourcoing – Petange, 19.30 SK Zadruga Dob – SK Bihač

Nedelja, 26. novembra: 15.00 OK Bihač – Petange, 18.00 SK Zadruga Dob – Tourcoing

dejal, da je DSG Sele vselej z nalo povezovati domačine in jih vzgajati v dobre športnike ter zavedne Slovence, hkrati pa nikdar ni izgubilo občutka za širino in za globalno dimenzijo športa. V tej zvezi je omenil tragični dogodek na Kitzsteinhornu, kjer je v soboto izgubilo življenje nad 160 športnikov. Velik je prinesel tudi čestitke OKS.

Selski župan Bertl Wasner je dejal, da brez idealistov in idealizma DSG Sele teh uspehov ne bi doseglo in je obljubil pomoč občine tudi za prihodnje projekte. Janko Zerzer je čestital v imenu KKZ in NSKS, v imenu dežele pa se je proslave udeležil deželni športni referent in namestnik glavarja Mathias Reichold.

Po filmu, ki ga je pripravil slovenski oddelek ORF oz. Marjan Velik, je sledilo odlikovanje zaslužnih odbornikov. Nad 30 funkcionarjev in članov je dobilo društvena odlikovanja in priznanja.

DSG Sele, tako je bilo rečeno, da bo tudi v prihodnje delovalo v smislu starega rimskega reka, da je treba skrbeti za zdrav duh v zdravem telesu.

Franc Wakounig

ŠAH

Drugi poraz šahistov SŠZ I

Prva ekipa SŠZ/Zveza Bank I je v 4. krogu koroškega ekipnega prvenstva v podligi-vzhod drugič izgubila. Dvoboj z ekipo VST Velikovec I se je končal s tesnim porazom 3,5 : 4,5. Ekipa je na lestvici še vedno druga in ima še vse možnosti za uvrsti-

tev v play-off za podvig v koroško ligo. Tokrat so točkovali Kranjčan Blaž Kosmač (1), Dunja Lukan, Joži Amrusch, Aleksander Lukan, Rupert Reichmann, Ivan Lukan (vsi remi). Nasprotnik v zadnjem jenskem krogu bo v soboto, 25. novembra ob 15. uri v gostilni Ogris v Bilčovsu trenutno vodeča ekipa na lestvici SG RBB WAC/Wolfsberg II. I. L.

ŠAHOVSKI OREH št. 134

Silvo Kovač

Nikolov – Lazar (Ljubljana Open 2000)

Za napad na belega kralja je črni žrtvoval figuro in tako potisnil belega monarha na rob šahovnice. Na potezi je črni, ki lahko vzame belo trdnjavo na polju d3 ali pa nadaljuje z napadom na belega

kralja. Ker smo tako odkrili najboljše možnosti črnega, vam ne bo težko poiskati zmogovite kombinacije črnega!

Rešitev št. 133

Slabost na osmi vrsti in šibko obrambo polja b7 beli izkorišča s potezo 1.Db5!. Enkrat dvojni udar, saj na jemanje bele dame 1...Db5 sledi 2.Tc8+ z matom. V partiji je še sledilo: 1...Td1+ 2.Kh2 in črna »dama« je spoznala, da je vsak odpor neuspešen in se je vdala. Izredno lep zaključek partije mladega slovenskega šahista.

